

فلسفه ذهن

(مقدمه‌ای جامع)

نوشته

ویلیام جاؤرسکی

ترجمه

محمدحسین وقار

انتشارات اطلاعات

تهران - ۱۴۰۲

Jaworski, William

یاورسکی، ویلیام
فلسفه ذهن (مقدمه‌ای جامع) / نوشته ویلیام جاورسکی؛ ترجمه

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:

محمدحسین وقار
تهران: اطلاعات، ۱۴۰۲
۷۲۰ ص:
978-600-435-201-7

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضیعت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Philosophy of mind

موضوع: فلسفه ذهن

موضوع: Philosophy of mind

موضوع: جسم و جان

موضوع: Mind and body

موضوع: ماتریالیسم

موضوع: Materialism

شناسه افزوده: وقار، محمدحسین، ۱۳۳۰ - مترجم

شناسه افزوده: مؤسسه اطلاعات

رده بندی کنگره: BD ۴۱۸/۳

رده بندی دیویی: ۱۲۸۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۶۵۰۱۲

www.ketab.ir

انتشارات اطلاعات

تهران: خیابان میرداماد، خیابان دکتر مصدق، روزنامه اطلاعات، شماره پستی ۱۵۴۹۹۵۳۱۱۱

تلفن: ۲۹۹۹۳۴۵۵-۶ تلفن دفتر توزیع و فروش: ۲۹۹۹۳۲۴۲

فروشگاه مرکزی: بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن ۲۹۹۹۳۶۸۶

فروشگاه شماره (۱): خیابان انقلاب اسلامی، روبروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴

فلسفه ذهن

ترجمه محمدحسین وقار

نوشته ویلیام جاورسکی

طراح جلد: رضا گنجی

صفحه آرا: زهره حلوانی

حروف نگاری، چاپ و صحافی: مؤسسه اطلاعات

شمارگان: ۵۲۵ نسخه

چاپ اول: ۱۴۰۲

قیمت: ۵۸۰۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-435-201-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۵-۲۰۱-۷

Printed in Iran

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۱۱	پیش‌گفتار.....
۱۵	فصل ۱/ نگره‌های ذهن جسم و مسائل ذهن جسم.....
۱۵	خلاصه مطالب فصل.....
۱۷	۱-۱ ذهن و مغز.....
۲۲	۲-۱ نگره‌های ذهن جسم.....
۳۳	۳-۱ مسائل ذهن جسم.....
۳۶	۴-۱ مسأله ظهور روانی تنی.....
۴۲	۵-۱ مسأله ذهنهای دیگر.....
۴۵	۶-۱ مسأله علیت ذهنی.....
۵۱	یادداشت‌ها.....
۵۳	فصل ۲/ تمایز ذهنی و جسمی.....
۵۳	خلاصه مطالب فصل.....
۵۴	۱-۲ ذهنی در برابر جسمی.....
۵۵	۲-۲ پدیده‌های جسمی.....

- ۳-۲ اقتدار اول شخص و فردیت ۵۸
- ۴-۲ کیفیات ذهنی و خودآگاهی پدیداری ۶۲
- ۵-۲ قصدمندی، باز نمود ذهنی و گرایش های گزاره‌ای ۶۵
- ۶-۲ عقلانیت ۶۸
- فصل ۳/ دوگانه‌انگاری جوهری** ۷۱
- خلاصه مطالب فصل ۷۱
- ۱-۳ دوگانه‌انگاری جوهری: ادعاها و انگیزه‌های آن ۷۳
- ۲-۳ استدلال به نفع دوگانه‌انگاری جوهری ۸۰
- ۳-۳ اعتراض به استدلال موافق دوگانه‌انگاری جوهری ۸۸
- ۴-۳ دوگانه‌انگاری جوهری و مسأله ذهنهای دیگر ۱۰۱
- ۵-۳ مسأله تعامل ۱۱۱
- ۶-۳ دیدگاه‌های ناتعامل گرا، نوازی گرای و مقارنه‌گرایی ۱۱۸
- ۷-۳ مسأله ناتوانی تبیینی ۱۲۳
- ۸-۳ ارزیابی دوگانه‌انگاری جوهری ۱۲۸
- یادداشت‌ها ۱۳۰
- فصل ۴/ جهان‌بینی جسمانی انگار** ۱۳۳
- خلاصه مطالب فصل ۱۳۳
- ۱-۴ ادعای جسمانی‌انگاری ۱۳۶
- ۲-۴ گونه‌های جسمانی‌انگاری: حذف‌گرا، فروکاهش‌گرا و نافروکاهش‌گرا ۱۳۹
- ۳-۴ تلویح‌های نگره‌های جسمانی‌انگار ۱۴۴
- ۴-۴ محرک‌های جسمانی‌انگاری ۱۴۶
- ۵-۴ استدلال به نفع جسمانی‌انگاری: موفقیت علمی گذشته ۱۵۰
- ۶-۴ قیاس دو حدی همپل ۱۵۴
- ۷-۴ برهان معرفت ۱۶۱

۱۶۶	۸-۴ کیفیات ذهنی مفقود و معکوس .....
۱۷۰	۹-۴ نگره‌های باز نمودی، مرتبه بالاتر و حسی حرکتی خود آگاهی .....
۱۹۲	یادداشت‌ها .....
۱۹۵	فصل ۵/ جسمانی‌انگاری فروکاهش‌گرا .....
۱۹۵	خلاصه مطالب فصل .....
۱۹۷	۱-۵ رفتارگرایی .....
۲۰۳	۲-۵ استدلال‌ها له و علیه رفتارگرایی .....
۲۱۱	۳-۵ نمونه نگریِ گفتمان روان‌شناختی .....
۲۱۴	۴-۵ نگره این‌همانی روان‌شناختی .....
۲۲۰	۵-۵ استدلال‌های شماره‌ت‌له نگره این‌همانی: اصل اختصار .....
۲۲۲	۶-۵ استدلال لوئیس له نگره این‌همانی .....
۲۲۹	۷-۵ فروکاهش‌گرایی .....
۲۳۶	۸-۵ جهان‌بینی چندسطحی .....
۲۴۱	فصل ۶/ جسمانی‌انگاری نافروکاهش‌گرا .....
۲۴۱	خلاصه مطالب فصل .....
۲۴۴	۱-۶ برنهاد تحقق‌پذیری چندگانه .....
۲۵۰	۲-۶ پاسخ‌های فروکاهش‌گرایانه به برنهاد تحقق‌پذیری چندگانه .....
۲۵۴	۳-۶ کارکردگرایی .....
۲۶۰	۴-۶ حالت‌های مرتبه بالاتر .....
۲۶۴	۵-۶ کارکردگرایی در برابر نگره این‌همانی .....
۲۶۸	۶-۶ کارکردگرایی و اجماع نافروکاهش‌گرا: جسمانی‌انگاری تحققی .....
۲۷۶	۷-۶ مسائل جسمانی‌انگاری: لیبرالیسم و کیفیات ذهنی .....
۲۸۹	۸-۶ اتاق چینی .....
۲۹۴	۹-۶ اعتراض ذهن بدنمند به کارکردگرایی .....

پیش گفتار

فلسفه ذهن از پُرشورترین حوزه‌ها در فلسفه معاصر و کانون فعالیتی است که با ماوراءالطبیعه، اخلاق، معرفت‌شناسی، فلسفه علم و فلسفه زبان تلاقی دارد. در اقدامی مفید، این رشته به پنج حوزه پژوهشی تقسیم شده است: (۱) ذهن و جسم، (۲) خودآگاهی، (۳) بازنمود ذهن، (۴) فلسفه روان‌شناسی و عصب‌شناسی و (۵) نگره (نظریه) عمل. کتاب حاضر، برای آشنا ساختن خوانندگان با این عناوین، بر مسائل ذهن جسم و مجموعه نگره‌هایی (نظریه‌هایی) تمرکز دارد که به این مسائل می‌پردازد. این درسنامه از دیگر درسنامه‌های در دسترس فراگیرتر است؛ مانند دیگر درسنامه‌ها، گونه‌های آشنای دوگانه‌انگاری جوهری، جسمانی‌انگاری (فیزیکالیسم) و نگره دوصفتی را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد اما در عین حال، نگره‌هایی از «مسیرهای آزموده»، مانند یگانه‌انگاری، آرمان‌گرایی و ماده‌صورت‌گرایی را نیز مورد توجه دارد؛ و بحث‌های عمده ادبیات فلسفه را بررسی می‌کند؛ همچنین به بحث‌هایی می‌پردازد که نوعاً وقت کمی به آنها اختصاص داده می‌شود، مانند اعتراض ذهن بدن‌مند به

کارکردگرایی و زبان خصوصی ویتگنشتاین. به علاوه، به بررسی چگونگی تأثیر تحولات اخیر در حوزه عصب‌شناسی، روان‌شناسی و علوم شناختی بر مباحث راجع به ذهن جسم می‌پردازد و این موضوعی است که اغلب بررسی نشده رها می‌شود.

کتاب حاضر که به سبکی غیرفنی نگارش یافته، اساساً سطوح بالاتر دانشجویان کارشناسی و پساکارشناسی و علاقه‌مندان حرفه‌ای را مخاطب قرار داده است اما اغلب از بخشهایی از آن برای تدریس به دانشجویان سال اول بهره جسته‌ام. هر فصل با مروری کوتاه آغاز شده و با پیشنهادهایی برای ادامه مطالعه خاتمه می‌پذیرد تا به سادگی بتوان کتاب را به‌تنهایی یا همراه با منابع دست اول مورد استفاده قرار داد. این کتاب افزون بر واژه‌نامه، شکل‌های ساده فراوانی دارد که برای استفاده با تخته‌سیاه، فراتاب (پروژکتور) و پرده‌نگار (پاورپوینت) مفید است. تک‌تک واحدهای کتاب به شکلی ساده و واضح سازمان داده شده به طوری که به خوانندگان کمک می‌کند بدون مقدمه، به مباحث جاری، یعنی مسائل، نگره‌ها و استدلال‌های اصلی له یا علیه هر یک از آنها ورود نمایند.

دو فصل از کتاب حاضر (فصلهای ۱۲ و ۱۳) به صورت پیوست برخط به رایگان در دسترس است.^۱ این فصلها درباره شخصها و اختیار است؛ زیرا بسیاری از استادان مایلند بخشهایی درباره این سرفصل‌ها را در دوره‌های فلسفه ذهن خود داشته باشند. افزودن این فصلها، کتاب حاضر را ابزار آموزشی منعطف‌تری می‌سازد که استفاده از آن در دوره‌های مقدماتی آسان‌تر است. در ادامه، نمونه‌ای از مطالبی ارائه گشته که می‌توان در برنامه درسی دوره مقدماتی مبتنی بر کتاب حاضر گنجاند: